

Perspektiv från Nord och Syd

En diskursanalys av medias representationer av oroligheterna
i Bolivia (2008), Honduras (2009) och Ecuador (2010)

Abstract

This study aims to explore media representations of political processes in countries that are situated in the geo-political periphery. More specifically, this study examines through a discourse analytical edge articles published by Dagens Nyheter (Sweden), New York Times (US) and Clarín (Argentina), about the political upheavals that threatened the democratic system in Ecuador 2010, Honduras 2009 and Bolivia 2008.

The empirical material confirms earlier scholarship illuminating the link between media, representation and power regarding the relationship between the West and “the rest”. The comparison of the Swedish and US located media with the Argentinean one reveals larger differences in how the events studied had been represented. Meanwhile criticism against the presidents is a central part of the representation of the problem in the media located in Europe and the US, this representation in the Argentinian media is not as prominent. Here the focus is more on the regional efforts to promote peace.

Keywords: Media, representation, Latin America, the West, discourse analysis.

Antal ord: 10 137.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Översikt över fältet	3
3. Teori & metodologiska perspektiv	5
4. Metod & forskningsdesign	8
5. Material & avgränsningar	10
6. Vad är problemet som representeras?	13
7. Antaganden, tystnader och effekter	20
8. Slutsatser & avslutande reflektioner.....	26
Referenser	28

1. Inledning

2010 hotades den demokratiska ordningen i Ecuador. Det som presidenten beskrev som ett kupp försök, misslyckades. Det gjorde däremot inte den som genomfördes året dessförinnan mot den demokratiskt valda regeringen i Honduras. Den folkvalda presidenten kidnappades och tvingades till exil samtidigt som en så kallad övergångsregering intog makten. Tillsammans med händelserna i Bolivia, som kulminerade den 11 september 2008 med en massaker på bönder, något som föregåtts av att staten tappat den territoriella kontrollen över stora delar av landets yta, utgör dessa tre politiska omvälvningar de fall som kommer att ligga till grund för denna diskursanalys av tre dagstidningars representationer av händelserna.

Teoretiskt är syftet att bidra till debatten om hur ”the West” skapar ”the rest”, alltså hur tankekonstruktioner om ”de andra”, och därmed också även ”vi” reproduceras: det som Edward Said beskriver som produktionen av ”Europas underlägsna Andra” (Said, 1989:210). För Said var det ”följden av kulturell hegemoni i aktion” som gav Orientalismen dess styrka, uthållighet och även dess flexibla positionella överlägsenhet (2000:71). I denna process har medierna en viktig roll i egenskap av medium som skapar förståelseramar om händelser i länder som befinner sig i periferin i den geo-politiska världsordningen.

Uppsatsens empiriska bidrag är en analys av hur media representerar konflikter i tre länder i ”Latin”amerika¹ och avsikten är att producera icke-orientalistisk förståelse av världen som ser bortom den europeiska universalismen (Wallerstein, 2006:77). Mer konkret är frågeställningarna: *Hur representerades händelserna i Bolivia, Ecuador och Honduras i Dagens Nyheter, New York Times och Clarín? Finns det några underliggande antaganden som grundar sig på koloniala representationer i rapporteringen och vad kännetecknar i så fall dessa?*

I studien jämförs rapporteringen i New York Times (USA), Dagens Nyheter (Sverige), samt Clarín (Argentina), och uppsatsen ska ses som en del i de debatter som förts kring ”den Andra” kopplat till idéer om ”utveckling” och ”modernitet” – och hur dessa tankekonstruktioner naturaliserar en specifik världsordning med koloniala förtecken (Mignolo, 2008). I centrum för

---

¹ Idén om att den södra delen av kontinenten Amerika är ”latinsk” osynliggör erfarenheter från länder som Bolivia, ett land där majoriteten av befolkningen identifierar sig med någon av landets 36 ursprungsnationer, och i studien används termen ”Latin”amerika i enlighet med analysen som framförts av Mignolo: ”The ’idea of Latin’ America and the ’idea of America (as the US)’ came into being in the process of building the modern/colonial imaginary and the colonial matrix of power organized through the colonial and the imperial (epistemic) differences” (2008:157). Denna typ av resonemang bygger på en förståelse av att länder och regioner är produkter av historiska processer av uteslutning.

upprätthållandet av myten om den europeiska moderniteten finns ju motsättningen mellan det rationella och det irrationella (Dussel, 2005:48). Och eftersom statskuppen och politiska oroligheter är hot mot den demokratiska ordningen – läs: den rationella vägen – är beskrivningar av de valda fallen av högsta relevans att studera horisonterna som reglerar förståelsen av politiska förlopp i den så kallade underutvecklade delen av världen.

2. Översikt över fältet

Forskning har visat att media är en central arena och aktör i skapandet av stigmatiserande, ofta rasistiska stereotyper av den så kallade tredje världen och dess befolkning. I allra högsta grad gäller detta i relation till Afrika, som representerats genom katastrofbilder och fattigdom, något som befäster idén om att länderna där utgör så kallade "failed states" (Mahadeo & McKinney, 2007). Mediernas framställningar av Islam, inte minst post-11 september 2001, har också påvisats vara präglad av problematiska grundantaganden där "muslims are generally associated with terrorist activity" (Jaspal & Cinnirella, 2010:298). I Sverige har den problematiska mediebilderna av omvärlden och mer specifikt av "invandrare", fångats av till exempel Ylva Brune (1998). Den tidigare forskningens slutsatser synliggör spänningar och skillnader mellan den idealtypiska bild som finns av mediernas uppdrag, att de ska stå för en "objektiv" och mångsidig rapportering, och hur det *de facto* ser ut.

I relation till mediebilderna av "Latin"amerika är forskningen ännu något undsatt. Det har emellertid gjorts studier. Vanderbush och Klak (1996) har till exempel argumenterat för att det är viktigt att inta en position av "discriminating vigilance in the present" med tanke på hur mediernas bevakning av "Latin"amerika förändrats genom historien för att passa in i specifika diskurser, främst kopplade till USA:s utrikespolitiska hållning (1996:537). Enligt författarna, som analyserat hur New York Times bevakade ett toppmöte 1994 där 34 regeringschefer från "Latin"amerika närvarade, framkommer att tidningen reproducerade hegemoniska diskurser om nyliberal ekonomisk politik och författarna pekar på att medierna har "absorbed the ideology handed down by the elite", genom att "establish the parameters for acceptable discussion of the conditions, trends and priorities of the Americas" (1996:534).

Liknande slutsatser når Ernesto Abalo (2009, opublicerat) i hans studie av den svenska mediebilderna av kuppöversättningen i Venezuela 2002. I *The Construction of a 'Democratic Transition: the Coup Against Chávez in Swedish Media'*, som bygger på analyser av artiklar i Dagens Nyheter och Aftonbladet, framkommer att kuppen framställdes i termer av auktoritärianism *versus* demokrati. I beskrivningarna framstod det som "övergångsregeringen" agerade i folkets intressen medan den folkvalda presidenten utgjorde ett hot mot just folkets vilja. Abalo hävdar:

"The lack of problematization of the overthrow of a democratically elected government and the dismantling of the National Assembly and the Supreme Court – institutions usually regarded as constituting the core of democracy in any Western country – shows the presence of a *double standard* for what counts as democratic in a Third World context" (2009:18).

Det är denna dubbla standard som synliggör de koloniala antaganden som ligger till grund för rapporteringen. Men med tanke på att Hugo Chávez enligt Abalo

(2009, opublicerat) gjorts till en polemisk aktör i den internationella politiken, går det att argumentera för att rapporteringen i samband med kuppen 2002 var ett prov på en ytterlighet. Forskningsresultatet bekräftar förvisso teoretiska förståelser kring medierna som aktörer i maktens tjänst och stärker tidigare forskningsresultat om att anti-kommunistisk ideologi är central i USA-mediernas bevakning av händelser (Herman & Chomsky, 1994), men fallet säger mindre om huruvida medierna reproducerar en kolonial förståelse av politiska omvälvningar i tredje världen i allmänhet. Genom att studera andra tre fall av mediers rapportering av politiska oroligheter i ”Latin”amerika där den demokratiska ordningen hotades, är förhoppningen med denna studie att ringa in ett mer generellt mönster för hur komplexa händelser representeras i medierna.

3. Teori & metodologiska perspektiv

Vikten av att studera texter ska inte underskattas. Så som Fairclough påpekar så kan texter "start wars, or contribute to changes in education, or to changes in industrial relations, and so forth" (2003:8). Samtidigt ska inte heller vikten av att studera texter överskattas. Den diskursanalytiska modellen som kommer att tillgripas, gör det till exempel omöjligt att ringa in de kausala ideologiska effekterna av texter. Fairclough påpekar själv därför att man egentligen skulle behöva "link the 'micro' analysis of texts to the 'macro' analysis of how power relations work across networks of practices and structures" (2003:16), något som inte låter sig göras i denna uppsats på grund av dess omfång och utformning.

Valet av detta metodologiska perspektiv bygger emellertid på att den tillåter studerandet av hur information som vi tar för givet – eller det som förutsätts utan att det sägs – genereras: "What is 'said' in a text always rests upon 'unsaid' assumptions, so part of the analysis of texts is trying to identify what is assumed" (Fairclough, 2003:11). Diskursanalysen gör det alltså möjligt att få ett analytiskt grepp om de "osynliga" antagandena som blivit naturaliserade, så som påståenden som vilar på ideologisk grund genom att synliggöra "the processes of meaning-making" (2003:10). Diskursanalysen gör det alltså möjligt att studera huruvida medierna utgår från en kolonial förståelse av de politiska processerna i "Latin"amerika – det som är denna studies hypotes.

Denna diskursanalytiska undersökning är alltså också en teoriprovande studie. Det innebär att studien utgår från antaganden, som bygger på en specifik förståelse av världen, och prövar dessa gentemot ett empiriskt material. En av de mest centrala utgångspunkterna är att "the geo-politics of knowledge" får konsekvenser för förståelsen av världen, och att denna kunskapskarta bygger i sin tur på "imperial knowledge formation through the logic of coloniality" (Mignolo, 2005:153). Studien syftar alltså till att pröva huruvida maktrelationer nord-syd/centrum-periferi får konsekvenser på representationer av tredje världens politik genom att jämföra rapporteringen från dagstidningar som befinner sig på olika platser i den geo-politiska världsordningen.

Hur produktionen av kunskap görs beroende på i vilket geo-politiskt sammanhang det produceras är i studiens blickfång, något som är ihopkopplat med frågor om hur makt ska dechiffreras (Bergström & Boréus, 2005:321). Synen på kunskap som bland annat Foucault (1993) gett uttryck för är vägledande. Enligt honom var det viktigt att behandla den "politiska kroppens" historia som föreningen mellan materiella beståndsdelar och:

"(...) tekniker som tjänar som vapen, som etapper, kommunikationsvägar och stödpunkter för makt- och vetanderelationer som omringar människornas kroppar och underkuvar dem genom att göra dem till föremål för ett vetande" (1993:38).

Foucault argumenterade för att makten producerar vetande, att makt och vetande förutsätter varandra och att föreningen mellan dessa två avgör kunskapens former och möjliga områden. Först genom en analys av hur denna kedja är ihopkopplad, går det att förstå hur och varför diskurser – alltså det ”regelsystem” som legitimerar vissa typer av kunskaper; som pekar ut vilka som kan säga vad och hur och när; som reglerar gränserna för tanke- och handlingsutrymmet (Bergström och Boréus, 2005:309, 312) – kan bli naturaliserade, och vilka problem detta medför.

Medierna har en viktig roll för produktionen av kunskap, och att studera deras representationer av händelseförlopp är ett viktigt bidrag på mikro-nivå för att förstå den sociala ordningen i ett samhälle. Dagstidningar och TV är emellertid inte den enda medierna, och det är centralt att ha en förståelse för genren i sig. Detta framgår till exempel av att reseberättelser, som utgör en specifik litterär form, varit central för konstruktionen av den koloniala förståelsen av världen (Iverson, 2002:115). I den mer nutida historien handlar denna genre om att göra platser, människor och företeelser kända som tidigare ”upptäckts” (Iverson, 2002:117). Olika medier läses alltså på olika sätt och dagstidningstexterna i denna studie kommer att läsas utifrån en förståelse av nyhetsmediers roll som inte överensstämmer med den idealtypen som finns kring mediernas uppdrag och roll i samhället.

För det första: Mediernas språkbruk, nyhetsvärdering, val av vinklar, etc. bidrar till att forma uppfattningar om verkligheten och utgör i sig också en form av verklighet. Medierna utgör på så sätt viktig arena för ideologisk kamp.

För det andra: Medierna behöver förenkla komplicerade händelser till överblickbara artiklar. Maneri och ter Wal (2005) talar i termer av att medierna ”förvränger genom förenklingar” vilket de menar beror på att nya händelser anpassas för att förstås mot redan befintliga berättarstrukturer.

För det tredje: Precis som reseberättelser så har utrikesjournalistiken sin egen problematiska ”antropologi”. Denna formar och bygger på en geo-politisk förståelse av världen och upprätthåller på ett naturaliserat sätt ett avstånd mellan ”vi” och ”dom”. På utrikessidorna skapas och indikeras genom nyhetsvärderingen avstånd (Roosvall, 2005).

För det fjärde: Den diskursiva ordningen upprätthålls genom uteslutningar och tystnader, samt genom att etablera specifika sätt att förstå och betrakta världen på. Lingvisten Chomsky (1973:24) beskriver till exempel att ett sätt som hegemonin upprätthålls på och återskapas på är genom att det formas kulturella tabun kring vissa frågor i medierna. Genom dessa ramar för vad som görs acceptabelt att tala om, försvåras enligt honom att diskutera kopplingen mellan USA-baserade företagsintressen och landets utrikespolitik.

För det femte: Länder i den geo-politiska periferin klumpas ihop i rapporteringen och fråntas dess unika historia och dess kontextuella sammanhang. van Dijk (1998) beskriver till exempel att mediernas representationer av statskupper är problematiska just av denna anledning:

”A single coup or other violent political action in a single Third World country is described as another one of those coups in ‘those’ countries, that is, attributed to the Third World as a whole (which have three quarters of the world population)” (van Dijk, 1998:45).

Utifrån denna teoretiska förståelse av mediernas roll kommer texterna i dagstidningarna läsas. Detta kommer även vara vägledande för försöket att blottlägga huruvida det i rapporteringen från Bolivia, Honduras och Ecuador finns underliggande antaganden som grundar sig på koloniala representationer.

4. Metod & forskningsdesign

Den specifika ram som ska tillämpas för att ringa in den förståelse som reproduceras av "Latin"amerika, är Carol Bacchis (1999) *What's the Problem represented to be-approach*. Detta är egentligen en modell som syftar till att skapa ett ramverk för att studera policy problem, men genom att tillämpa frågeställningarna som ligger till grund för Bacchis metod på medietexterna i Dagens Nyheter, New York Times och Clarín, blir det möjligt att operationalisera undersökningen på ett sätt som gör den reproducerbar och systematiserad – centrala kriterierna för god vetenskap (Torell & Svensson, 2007:29). Bacchis modell bygger på att fem frågor ställs till det undersökta materialet.

1. Vad är problemet som representeras?
2. Vilka antaganden ligger till grund för det identifierade problemet som representeras?
3. Vilka effekter produceras av denna representation av problemet?
4. Vad problematiseras inte i denna representation av problemet? Vilka är tystnaderna?
5. Hur skulle svaren skilja sig åt om representation av problemet sett annorlunda ut?

Genom att formalisera undersökning blir det möjligt att synliggöra hur händelser ges mening. Orsaken varför Bacchis modell också är användbar, är därför att författaren betonar vikten, inte minst för att kunna svara på den sista frågan, av att tänka utifrån andra tids- och kulturella perspektiv och ramar än dem man själv befinner sig i (1999:18). Detta tillåter studien att försöka hitta de koloniala antaganden som ligger till grund för rapporteringen.

Beskrivningarna av hur händelserna (problemet) representeras i Bolivia, Honduras och Ecuador kommer att åtföljas av en jämförelse mellan tidningarna, som tar sin utgångspunkt i frågorna två till och med fyra i *What's the Problem represented to be-approach*. Fråga fem i analysen framgår således av denna jämförelse och presentation, där Claríns roll blir att synliggöra hur rapporteringen ser ut från ett annat kulturellt perspektiv än från det globala Nord. Strukturen på analysen bygger på den teoretiska förståelse av mediernas roll som tidigare diskuterats, nämligen att 1: medierna utgör en central arena för ideologisk kamp; 2: hegemonin upprätthålls i medierna genom uteslutningar och tystnader; 3: medierna förvränger genom att förenkla; 4: en central del i utrikesjournalistiken är att indikera avstånd; samt 5: "Sådana där länder" utgör en viktig representation i mediernas beskrivningar av den så kallade tredje världens politik.

Med tanke på den forskningsdesign som valts, som bygger mycket på tolkningar av texter, är det avgörande för vetenskapens trovärdighet att nå hög grad av

intersubjektivitet. Än viktigare blir detta utifrån den syn på kunskap som gets uttryckt för här. Huvudfrågan är emellertid om det finns fast mark för kunskap eller inte; huruvida det finns någon förståelse av världen som är fri från tolkning (Beckman, 2007:70). Kraven på intern giltighet blir istället utifrån denna kunskapsteoretiska position avgörande (Badersten, 2006:103 ff) och för att kunna nå upp till detta kriterium i denna studie, arbetas här systematiserat. Resonemang samt antaganden kommer dessutom redovisas öppet. I studien ägnas även stort utrymme åt att presentera och tolka representationerna av händelserna i Bolivia, Honduras och Ecuador och många citat används (de spanska citaten har översatts för att förenkla läsandet men original kan nås genom referenserna). Tillvägagångssättet tillåter för en utomstående att dra egna slutsatser och diskutera denna studies resultat på ett mer insiktsfullt sätt.

Ett ytterligare sätt att förbättra studien är försöket att vara reflekterande i förhållande till tolkningar i studien. Detta är fundamentalt med tanke på att teoriprovande ansatser annars riskerar att enbart bekräfta antaganden som gjorts på förhand. Genom att synliggöra även representationer som går emot hypotesen om att medierna i Nords rapportering bygger på koloniala uppfattningar om världen, möjliggörs för en mer öppen diskussion kring studiens resultat.

5. Material & avgränsningar

I denna undersökning kommer tre dagstidningars bevakningar av de politiska oroligheterna i Bolivia 2008, Honduras 2009 och Ecuador 2010 vara i fokus, nämligen Dagens Nyheter (Sverige), New York Times (USA) samt Clarín (Argentina). Valet av medier motiveras av att dessa är ledande inom sin respektive sfär och även om de är beroende av de internationella nyhetsbyråernas material, så har de råd att hålla sig med en utrikeskorrespondent vilket innebär att här kommer det finnas fördjupande artiklar att studera.

Att tidningarna innehar en ledande roll inom respektive land utgör både en styrka och en svaghet. Å ena sidan kommer studien att kunna fånga synsätt som reproducerar den hegemoniska diskursen i respektive land. Å andra sidan, genom valet av tidningar är det omöjligt att generalisera kring mediernas beskrivningar av tredje världens politik, bortom höger-vänsterskalan som kan antas påverka till exempel betoningen av olika aktörers roll. Ingen av de valda tidningarna kan beskrivas vara en vänsterröst, men vänsterdagstidningar som är tongivande är ovanliga och deras inflytande för att skapa förståelseramar om omvärlden är därför begränsad. Det är därför mer relevant, om målet är att studera hur makt/kunskap reproduceras, att undersöka tidningar som är dominerande.

Urvalet av tidningar har också gjorts utifrån ett geo-politiskt perspektiv för att kunna studera huruvida det går att frilägga antaganden i rapporteringen beroende på position inom världsordningen, alltså om det finns en Nord-Syd-skillnad. Valet att studera rapporteringen från Sverige har gjorts, eftersom artiklarna här vänder sig till människor som befinner sig i samma kontext som läsarna av detta arbete. Valet av att studera New York Times rapportering har gjorts, eftersom många uppfattar att USA befinner sig centrum i dagens världsordning. Dessa två länders tidningar kommer tillsammans representera rapportering som är sprungen ur det globala Nord. Detta är naturligtvis en ytterst problematisk generalisering och studien är genomförd med en medvetenhet om att detta är en idealtyp, alltså en tankebild som är kraftigt renodlad och som syftar till att förenkla för förståelsen av en komplex verklighet (Teorell & Svensson, 207:42). Citatecknena runt ”Latin”amerika är just ett försök till att synliggöra den problematik som är sprungen ur försök att tillskriva geografiska platser politiska egenskaper.

Därutöver har jag valt en tidning som befinner sig i (semi)periferin av den geo-politiska världsordningen, nämligen Clarín i Argentina. Detta är en dagstidning som på många sätt liknar de övriga två i denna studie: även Clarín innehar en ledande ställning i sin nationella sfär och utgör en högermedia. Denna dimension är viktig för studien eftersom det möjliggör i analysen, för att konstanthålla för ett ideologiskt perspektiv som kan tänkas påverka till exempel betoningen av olika aktörers roll. Om höger-tidningen i Syd inte skriver som höger-tidningarna i

Nord beror detta därmed inte på olika politiskt perspektiv, utan på att de befinner sig på olika platser i den geo-politiska världsordningen.

Valet av Clarín är samtidigt det mest problematiska dagstidningsvalet, och det är därför viktigt med ett förtydligande. Jag är väl medveten om det problematiska i att söka "the native point of view" (Said, 1989:220), men behovet av att kunna problematisera mediebilderna i Nord, är sprungen ur en reflektion att endast genom att söka på andra platser än där den västerländska medielogiken är dominerande, går det att finna "alternative and emergent counterdominant practices" (Said, 1989:221). Jag tror alltså inte att "the subalterns point of view" kommer att utkristalliseras genom en läsning av Clarín. Denna argentinska dagstidning utgör också en så kallad elitmedia och utgör en del av en global medieindustri som producerar nyheter utefter en specifik logik (Berglez, 2006). Tidningen är till exempel beroende av de internationella nyhetsbyråernas material, men den argentinska dagstidningen befinner sig samtidigt i ett annat politiskt, historiskt och kulturellt sammanhang än de andra tidningarna – och deras läsare befinner sig närmare händelserna som ska studeras i denna studie. Detta innebär att man kan tänka sig att journalistiken som produceras för den argentinska marknaden intar andra perspektiv än dem som intas i Nord. Samtidigt är det värt att konstatera att idén om Argentina, till högsta grad bygger på processer av "intern kolonialism". I samband med frigörelsen från kolonialmakten tog de nya nationalstaterna i "Latin"amerika avstånd från Europa men inte "la Europeidad" (Mignolo, 2005:69), vilket i Argentinas fall inneburit att samhället förblivit präglad av ett kolonialt tankearv, något som till exempel tar sig uttryck i rasism mot de delarna av befolkningen har ursprungsbefolkningsbakgrund.

Motivet till att välja en dagstidning från just Argentina, och inte något annat land från regionen, görs mot samma bakgrund som valet av Dagens Nyheter görs: mina egna kulturella referensramar. Brasilien och Mexiko utgör mer tongivande aktörer i "Latin"amerika än Argentina, men jag känner bättre till kontexten i Argentina, något som är centralt för läsningen och tolkningen av mediernas texter (vad Dijk 1988:12). Brasilien faller dessutom bort på grund av mina språkkunskaper, medan Mexiko är ett land som för nuvarande står USA politiskt närmare än de flesta andra länderna i regionen, vilket gör det troligt att, om teorierna stämmer kring att elitmedier reproducerar hegemoniska diskurser, så förstärker dagstidningarna i Mexiko synsätt som är sprungna ur perspektiv som härstammar från USA, vilket därmed skulle försvåra denna studies syfte som ju är att fånga koloniala perspektiv, bland annat genom att ta en jämförandepunkt som befinner sig i (semi)periferin i den geo-politiska världsordningen.

För att kunna göra en kvalitativ textanalys behövs det – förutom att göra val i förhållande till vilka tidningar som ska studeras – också avgränsas i förhållande till antalet texter som ska läsas. I studien kommer rapporteringen från statskuppöversöken och de politiska oroligheternas dag 1 samt kommande dag i studeras. Dag 3 i Dagens Nyheter och New York Times fall kommer även att studeras i relation till händelserna i Bolivia och Honduras eftersom undersökningen behöver ett större omfång av material för att kunna bli jämförbart med Claríns mer omfattande rapportering. Antalet artiklar i Clarín från händelserna i Ecuador står ut och det är värt att poängtera att många av

artiklarna endast publicerats på webben och att det handlar i många fall om kortare notiser, till exempel utspel från politiska företrädare. Antalet artiklar som studeras fördelar sig på följande sätt:

	Bolivia	Honduras	Ecuador
Dagens Nyheter	5	4	4
New York Times	3	5	2
Clarín	8	11	23

Behovet av att begränsa studien genom val av dagar görs eftersom materialet på så sätt blir överskådligt. Att välja artiklar från den första dagen görs eftersom dessa texter med stor sannolikhet utgör den ram gentemot vilken övriga artiklar sedan läses av konsumenterna av mediernas representationer. Det är även viktigt att analysera rapporteringen från dag 2 och 3, eftersom dessa uppföljande artiklar kan tänkas antingen bekräfta och förstärka beskrivningarna från dag 1, samt synliggöra den komplexitet som det innebär att försöka förklara och spegla skeenden i samband med politiska oroligheter.

Ett problem i denna studie, när syftet är att studera beskrivningar i samband med de politiska oroligheterna i Bolivia, Ecuador och Honduras, är att definiera när dessa händelser ägde rum: alltså vilken är dag 1. I Bolivias fall handlar det till exempel om en lång process av konflikter som kulminerade med en massaker på bönder den elfte september 2008. I månader hade emellertid presidentens närvaro omöjliggjorts i stora delar av landet. Staten hade alltså förlorat den territoriella kontrollen och statens våldsmonopol var utmanat sedan tidigare av oppositionella grupper. Dag 1 dateras emellertid till den elfte september 2008 mot bakgrund de internationella reaktionerna som uppkom på det som hände då. I Honduras fall blir dag 1 i studien den 28 juni 2009, dagen då presidenten Manuel Zelaya kidnappas av en grupp soldater och förs till Costa Rica, iförd endast pyjamas. I Ecuadors fall blir dag 1 i studien den 30 november 2010, dagen då poliser och soldaters demonstrationer urartade i vad som från officiellt ecuadorianskt håll beskrevs som ett kupp försök, som förutom våldsamma gatustrider bland annat innebar att en av landets flygplatser ockuperades och sjukhuset där presidenten sökt tillflykt omringades.

6. Vad är problemet som representeras?

Dagens Nyheter: Bolivia

Fokus i rapporteringen i Dagens Nyheter under den undersökta perioden är på de inhemska händelserna i Bolivia, men även på de internationella reaktionerna som följde på att Bolivia deklarerade USA:s ambassadör *persona non grata*. USA och Venezuelas reaktioner är dem som främst representeras, men även Brasiliens beskrivs (Dagens Nyheter, 2008-09-12a).

Händelserna definieras under vinjetten "Bolivia under Evo Morales" och presidentens person är central för att rama in händelserna. Morales beskrivs bland annat genom epitetet "aymaraindian och socialisten" (Dagens Nyheter, 2008-09-12b). I beskrivningarna av situationen målas bilden upp att "Bolivia står nu på randen till anarki sedan paramilitära högergrupper den senaste veckan attackerat statliga institutioner och massmedier i flera provinser, saboterat gasledningar och mött regeringssympatisörer i blodiga gatustrider" (Dagens Nyheter, 2008-09-12b). I rapporteringen beskrivs det som om att protesterna mot regeringen gått överstyr (Dagens Nyheter, 2008-09-13a) och det anges att det är befolkningen som till "övervägande grad är spanskättad" som har reagerat våldsamt bland annat genom angrepp mot fattiga bostadsområden. Våldet beskrivs ha tydliga rasistiska undertoner. Morales beskrivs å sin sida "hota" med att sätta in militären (Dagens Nyheter, 2008-09-12b). Själva händelsen som ledde till dödsfall i Pando-regionen beskrivs som en "sammandrabbning":

"I torsdags dödades minst 14 personer när en annan oppositionsgrupp i Amazonasprovisen Pando drabbade samman med Moralessympatisörer. Dödsoffren skakar Bolivia, ett land där toleransen för politiskt motiverade mord är mycket låg, trots en lång tradition av våldsamma gatuprotester" (Dagens Nyheter, 2008-09-12a).

Den interna konflikten i Bolivia målas upp som om att högern, förankrad i fyra "upproriska provinser" (av landets nio regioner), kräver större självständighet och pengar från gasutvinningen och att dessa motsätter sig "Evo Morales planer" bland annat på att skriva om landets konstitution (Dagens Nyheter, 2008-09-13a). Enligt en intervjuad svensk som arbetar i Bolivia så stödjer de flesta "inga extrema positioner utan vill ha en avvägd förhandlingslösning". Enligt den intervjuade, en chef på det svenska biståndsorganet SIDA så har "bolivianerna visat stor mognad under lång tid" och "nu är det upp till politikerna att visa samma mognad". Hjälp utifrån uttrycks det, anses nödvändig eftersom parterna "liksom grävt ner sig i sina skyttegravar" (Dagens Nyheter, 2008-09-13b).

New York Times: Bolivia

Rapporteringen i New York Times i samband med den undersökta perioden, cirkulerar främst kring ett tema, nämligen Bolivias, och sedan även Venezuelas, beslut att deklarerar USA:s ambassadör som *persona non grata*, det som signalerar "a low point" i relationerna mellan länderna (New York Times, 2008-

09-11). Denna diplomatiska kris beskrivs ha skapat oro i Washington för en "cold war-style contest in the region as Venezuela grows increasingly close to Russia" (New York Times, 2008-09-13). Bakgrunden till händelserna presenteras på följande sätt:

"Mr. Morales, a leftist whose top ally is President Hugo Chávez of Venezuela, repeated contentions that Mr. Goldberg was helping groups seeking greater political autonomy in eastern Bolivia" (New York Times, 2008-09-11).

Det bolivianska beslutet beskrivs också ha gjorts mot bakgrund av "violent, spreading protests in its increasingly ungovernable eastern lowlands", och Evo Morales så som Hugo Chávez agerande framställs mot bakgrund av att de är "two leaders badly in need of an external threat to rally their domestic vases at a volatile political moment" (New York Times, 2008-09-13). Anti-amerikanska känslor beskrivs också ligga till grund för de båda ledarnas agerande (New York Times, 2008-09-13), och i Bolivias fall även "tensions over American antinarcotics policies and the granting of asylum in the United States to Bolivian officials who fled the country earlier in this decade" (New York Times, 2008-09-11). I Venezuelas fall påpekas att det pågår seriösa diskussioner i USA om att sätta upp landet på terror-listor på grund av landets samarbete med FARC, den colombianska marxistiska gerillan (New York Times, 2008-09-11).

Bolivias beslut att deklarerar USA:s ambassadör *persona non grata*, beskrivs ha kommit i samband med att anti-regeringen demonstrationer "were spreading in eastern Bolivia". Dessa protester, som även beskrivs som "clashes" (New York Times, 2008-09-12) framställs ha tagit "a violent turn", men också att de är felriktade: protesterna har enbart skapat brist på gas på låglandet i de upproriska regionerna (New York Times, 2008-09-11).

Clarín: Bolivia

I den argentinska dagstidningen beskrivs händelserna i Bolivia i termer av att det rörde sig om en "förutsägbar våg av våld, från de allt mer uppeldade talen gick man till handlingarna". Frågan säger man vara, huruvida det populära uttrycket, att när Bolivia befinner sig vid ravinens kant, så hejdar man sig, kommer visa sig vara giltigt även denna gång (Clarín, 2008-09-11a). I en rubrik konstateras också att regeringens "toleransgräns" nåtts (2008-09-12c) och dödsfallen beskrivs vara en konsekvens av att Morales anhängare drabbat samman med "fanatiska civila högergrupper" (2008-09-12d).

Fokus i rapporteringen är både på de inhemska händelserna i Bolivia, så som de internationella reaktionerna som följde av att Bolivia deklarerade USA:s ambassadör *persona non grata*. Stor vikt läggs på Venezuelas agerande när dessa också deklarerade USA:s ambassadör som *persona non grata* (2008-09-12a). Även Argentinas officiella ståndpunkt uppmärksammas: stöd till Evo Morales regering, kritik av USA:s inblandning i landets angelägenheter och en uppmaning till ledarna i de oppositionella regionerna att sluta med våldet och att de ska återvända till dialogen, det som beskrivs som "den enda möjliga vägen" (Clarín, 2008-09-12e). Brasiliens ansträngning för att medla i konflikten uppmärksammas även den (2008-09-12f), så som USA:s reaktion (2008-09-12d). Utrymme lämnas även åt hur Argentina påverkas av protesterna då gasexporten minskat från Bolivia (2008-09-11b).

I en analys över hur de internationella relationerna påverkats av händelserna, konstateras att: ”Tiden med broderliga relationer [på spanska: *relaciones carnales*] med Washington verkar vara historia. Ett av de symptomatiska fallen är Bolivias, ett land där USA:s diplomater uppfattades som vicekungar.” I analysen lyfts att inte bara Bolivia och Venezuela går igenom en tid av spända relationer med USA utan även Ecuador och Argentina, och det konstateras att ”på banan finns inte längre bara ett lag” (2008-09-12b).

Dagens Nyheter: Honduras

”Statskuppen i Honduras en tragedi”. Detta är en av rubrikerna i Dagens Nyheter från den undersökta perioden som synliggör hur händelserna representeras. Händelsen beskrivs inte bara som en ”tragedi för landets sju miljoner invånare, utan potentiellt sett också en vattendelare för demokratins utveckling i hela Latinamerika” (Dagens Nyheter, 2009-06-29). Våldet beskrivs som ”alvarligt” (Dagens Nyheter, 2009-06-30b), situationen som ”explosiv” (Dagens Nyheter, 2009-06-30a) och det pekas på konsekvenserna som en spridningseffekt kan få. Det påtalas att ”militärens ingripande ägde rum bara timmar innan den första av två omtvistade folkomröstningar skulle äga rum” (Dagens Nyheter, 2009-06-28). Folkomröstningen beskrivs syfta till att ändra landets konstitution så att Zelaya ska kunna bli omvald. Presidentens agerande har förklarats som olagligt av landets högsta domstol och har varit ”starkt ifrågasatt” av landets kongress (Dagens Nyheter, 2009-06-28). Analysen som framträder synliggör att det rör sig om en höger-vänster konflikt, alltså att ”vänsterpresidenterna i Latinamerika ser kuppen som ett test på hur lätt det är att avsätta någon av dem” (Dagens Nyheter, 2009-06-29). Händelserna ges bland annat följande inramning:

”Men är det då inte bara ännu en i raden av kupper i en av Centralamerikas ”bananrepubliker”? Nej. Under de senaste tjugo åren har Latinamerika tagit stora steg mot en konsolidering av demokratin och dess institutioner. Många problem återstår förvisso, men de konflikter som under kalla kriget ofta utkämpades med vapen i hand har idag blivit föremål för debatter i fria och allmänna val” (Dagens Nyheter, 2009-06-29).

Venezuelas president Hugo Chávez är en central gestalt i den inledande rapporteringen från Honduras i Dagens Nyheter. Denna person beskrivs som den mest ”radikala av vänsterledarna” (Dagens Nyheter, 2009-06-30a) och ”hotar” enligt rapporteringen ”med att ingripa militärt mot Honduras”. Chávez agerande beskrivs ha ökat spänningen mellan ”de båda länderna” (Dagens Nyheter, 2009-06-28). Fokus ligger även på reaktionen från Chile samt USA:s president Barack Obama som uttrycker att Zelaya ”förblir Honduras president” (Dagens Nyheter, 2009-06-30b).

New York Times: Honduras

I The New York Times, i förhållande till händelserna i Honduras, upptar flera frågor nyhetsutrymmet under den undersökta tidsperioden. Inte minst är fokus på USA:s och Obama-administrationens ställningstaganden. USA har i ett tidigt skede tagit avstånd från kuppen och det framställs så som att USA därmed gjort avsteg från ”the ghosts of past American foreign policy in Latin America”, bland annat eftersom Obama-administrationen hantering av kuppen skiljer sig gentemot hur kuppen i Venezuela 2002 hanterades då ”the Bush administration

blamed Mr. Chávez for his own downfall and denied knowing about the planning of the coup, despite the revelation later that the CIA knew developments about the plot in Caracas on the eve of its execution” (New York Times, 2009-06-28a). Enligt rapporteringen uppfattade USA, som beskrivs ha “a history of backing rival political factions and instigating coups in the region”, och som haft täta kontakter med den honduranska militären, att idén med en folkomröstning kring en ny grundlag var dålig, men inte så dålig att det legitimerade en statskupp (New York Times, 2009-06-29). Försöket att få tillstånd en ändring av grundlagen beskrivs vara en modell som ”populistiska presidenter” i regionen tillämpat för att tillskanska sig mer makt:

“On the one side are countries like Venezuela, Bolivia and Ecuador, where voters have given much greater power to their populist presidents, partly by allowing them to extend their time in office and sometimes eroding the function of Congress and the Supreme Court, institutions portrayed as allies of the old oligarchy” (New York Times, 2009-06-28a)

En annan problemrepresentation som framträder, är att det rör sig om ”the first military coup in Central America since the end of the cold war” (New York Times, 2009-06-28b), och att kuppen som har ”popular support in Honduras” (New York Times, 2009-06-30a) hotar att skapa ett politiskt ”monster” som senare inte kommer att kunna kontrolleras. Monstret i fråga är den folkvalda presidenten:

”Mr. Zelaya, 56, a rancher who often appears in cowboy boots and western hat, has the support of labour unions and the poor. But the middle class and the wealthy business community fear he wants to introduce Mr. Chávez’s brand of socialist populism into the country” (New York Times, 2009-06-28b).

Hotet kommer alltså från Zelaya, men den påstådda ”vinnaren” i turbulensen som skapats beskrivs vara Venezuelas president Hugo Chávez som lyckats ”take charge of the Latin American pro-Zelaya effort” (New York Times, 2009-06-30a). Frågan om vad som framöver ska hända finns också representerad i rapporteringen. Främst är det USA:s ställningstaganden som lyfts fram: ett ”measured response to the reaction of President Hugo Chávez of Venezuela, who put his military on alert” (New York Times, 2009-06-28a). Venezuelas position, som beskrivs som en ”high-stakes campaign” (New York Times, 2009-06-29), förkastas av USA som arbetar för att Zelaya ska återinstalleras. Den uppkomna situationen uppfattas emellertid på så sätt, som om att den kan lösas genom dialog (New York Times, 2009-06-28b).

Clarín: Honduras

Av Claríns rapportering framgår att ”hela världen har fördömt denna civila-militära statskupp” (Clarín, 2009-06-29k). Hur alvarligt problemet uppfattas framgår av referenser som görs. I en artikel talas det om ett återvändande till ”grottåldern” (Clarín, 2009-09-29h) och den Argentinska presidenten beskriver statskuppen genom att använda metaforen att det rör sig om ett återvändande till ”barbariet” (Clarín, 2009-06-29c).

I en artikel uppges att det som skett är ett ”eko” av statskuppen som genomfördes i Venezuela 2002 som ”räknade med USA:s stöd, vars regering erkände att de hade kännedom om statskupsplanerna i förväg och sedermera

var en av de första länderna att erkänna de nya auktoriteterna” (Clarín, 2009-06-29d). Liknande konstateranden görs även i andra artiklar (Clarín, 2009-06-29e) och här påpekas även att det inte verkar vara så att det Vita Huset denna gång sett som sin uppgift att underblåsa den politiska konflikten Honduras ”men det räcker med att påminna att Reich [USA:s ambassadör, *min anm.*] agerar som en lobbyist för de företag med intressen i Centralamerika” (Clarín, 2009-06-29e). Tidigare i artikeln har följande konstaterats:

“Idén med att genomföra en folkomröstning – som är icke-bindande – över en framtida grundlagsskrivande församling framfördes av statskuppsmakarna som ursäkten till händelserna. Men problemet går djupare än så. En ny konstitution hotar de besuttna klasserna eftersom det är möjligt att en sådan skulle innebära en inskränkning i den privata äganderätten och att man inför ekonomiska fördelningsmekanismer” (Clarín, 2009-06-29e).

I en ledarartikel framgår, efter att man gjort en översyn kring Zelayas försök att få till stånd folkomröstningen, som enligt kritikerna syftade till att möjliggöra för honom att bli omvald som presidenten, att det som skett är en regelrätt statskupp ”oberoende av vilka som har varit presidentens aktioner eller politiska intentioner” (Clarín, 2009-06-29d).

Fokus i rapporteringen är också på de internationella reaktionerna. I en artikel framgår att Venezuelas president tog till det en ”extrem” när han satte sitt lands militärer i beredskap och uppmanade till en kontinental kamp till stöd för Zelaya (Clarín, 2009-09-29e). Venezuela beskrivs anklaga USA för att ligga bakom händelserna, men efter att USA tagit kraftigt avstånd från statskuppsmakarna och visat sitt stöd för Zelaya, beskrivs hur Chávez ändrar ställning och välkomnade USA:s position (Clarín, 2009-09-29g).

Beskrivningar av Manuel Zelaya är central i Claríns analyser. Presidenten framställs som en person med intresse för de ”sociala frågorna”, som fötts in i en rik familj och som gjort politisk karriär inom det liberala partiet. Snart efter valet till president gjorde han emellertid en oväntad vänsteromläggning av politiken, som inneburit genomförandet av ”sociala program och progressiv ekonomisk politik” (Clarín, 2009-06-29b). Denna kursomläggning av politiken ses som ett sätt att göra upp med Honduras underkastade position gentemot USA, som bland annat inneburit att Honduras skickat trupper till Irak och att landet skrivit under ett frihandelsavtal med USA (Clarín, 2009-06-29a).

Dagens Nyheter: Ecuador

I Dagens Nyheters rapportering kring händelserna i Ecuador är det det som i två rubriker beskrivs som ”kaos” i fokus, och intrycket som återupprepas är att polisens protester kom som ”en blixt från en klar himmel” (Dagens Nyheter, 2010-10-01b). En svensk som intervjuas och som bott i landet under många år, uppger att han är orolig för sina ”blonda barn” (Dagens Nyheter, 2010-09-30a). Andra sätt att ringa i det inträffade är att beskriva det som om ett ”totalt krig”, som ”oroligheter” och det konstateras att det är ”oklart om det röde sig om ett planerat kupp försök eller om det var protester som urartade. Troligt är att en del poliser stod bakom ett kupp försök, liksom en del militärer som stängde den internationella flygplatsen” (Dagens Nyheter, 2010-10-01a).

Ecuador beskrivs av en svensk expert på landet för att ha ”en ganska extrem tradition av att störta presidenter i förtid” (Dagens Nyheter, 2010-10-01b). I beskrivningarna av president Correa framställs denne som den mest populära i landets ”demokratiska historia” (Dagens Nyheter, 2010-10-01b), och att: ”Fram till i torsdag har han tack vare sin popularitet lyckats undvika våldsamer som annars präglat landets historia” (Dagens Nyheter, 2010-10-01a). Det påpekas också att: ”Känslan bland folk är att polisen gjorde fel. Man stöder inte presidenten som person med stöder demokratin” (Dagens Nyheter, 2010-10-01a).

De internationella reaktionerna framträder även dem i Dagens Nyheter rapportering. Venezuelas, USA och Spaniens ställningstaganden beskrivs. Detta sistnämnda lands premiärminister är den enda representanten för världssamfundet som citeras och han uttrycker oro det inträffade ”eftersom vi har två decennier i Latinamerika utan några försök av det här slaget” (Dagens Nyheter, 2010-10-01a; 2010-09-30b).

New York Times: Ecuador

Händelserna i Ecuador beskrivs i New York Times rubriker, i samband med den undersökta perioden, som en ”stadoff” och som ett ”upprising”. Ecuadors president och landets officiella hållning beskrivs: att framställa det hela som ett ”kupp-försök”, men i rapporteringen kontrasteras detta med kritiker som anklagar president Correa för att vilja ge händelserna ”its own political spin” och det slås fast att det inte är klarlagt huruvida ”the police officers, who were protesting a new law (...) also sought control of the government” (New York Times, 2010-09-30). En framträdande problemrepresentation som framkommer är att betona kaoset som uppstod. Detta kaos beskrivs ha följande konnotationer:

”The chaos raised new doubts over the stability of a country that had churned through eight different presidencies in the decade before Mr. Correa was first elected in 2006. Since then, Ecuador has enjoyed relative calm and Mr. Correa’s leftist agenda of increased state control of the oil industry and welfare programs for the poor proved popular enough that he was re-elected in 2009” (New York Times, 2010-10-01).

Ytterligare en fråga som är i fokus i rapporteringen är på de internationella reaktionerna, som beskrivs vara samstämmiga ”across the ideological spectrum” (New York Times, 2010-10-01). USA beskrivs till exempel ha uttryckt sitt stöd för Correa och ”urged a peaceful end to the crisis” och för att man ”deplores violence and lawlessness” (New York Times, 2010-09-30).

Clarín: Ecuador

Fokus i Claríns rapportering från händelserna i Ecuador, ligger på de inhemska oroligheterna i landet så som på de internationella reaktionerna. Det påpekas att händelserna lett till en ”våg av generaliserat avståndstagande och ett enhälligt stöd runt om i världen av presidenten Rafael Correa, som definierade händelserna som ’ett statskupp-försök’” (Clarín, 2010-09-30d). I rapporteringen görs referenser till ”Honduras syndromet” som ett sätt att förklara händelseförloppet (Clarín, 2010-01-01j), bland annat för att förklara varför Correa var så snabba med att beskriva det hela som ett statskupp-försök.

Konsekvensen av det inträffade beskrivs det som i rapporteringen, är att delar av landet infinner sig i ett "totalt kaos" och det uppges därför att Correa, en karismatisk president med folkligt stöd (Clarín, 2010-01-01j) uttryckt att det är hans mest sorliga dag som president; att han skulle göra sitt yttersta för att lagen skulle upprätthållas; och att han bett om en tyst minut för offren för våldet (Clarín, 2010-10-01b). Stödet för Correa uppges i en artikel vara grundmurat, både från militären och från människor på gatan (Clarín, 2010-09-30c). Correa uppges också mana till lugn och det beskrivs hur han uppmanat landets befolkning att respektera polisen eftersom de flesta är på demokratin sida (Clarín, 2010-09-30b). I en annan artikel, då en representant för den ecuadorianska regeringen intervjuas, påpekas att det rör sig om 800 rebelliska poliser, av landets 41 000 (Clarín, 2010-09-30c).

I det undersökta materialet redogörs för flera reaktioner på det inträffade: USA:s, Frankrikes, Spaniens, OAS:s, EU:s, FN:s så som länderna i UNASUR, Peru, Chile, Bolivia, Paraguay, Uruguay, Brasilien och Venezuela (Clarín, 2010-09-30d; 2010-01-01i; 2010-10-01a; Clarín, 2010-01-01f). Den Argentinska officiella hållningen uppmärksammas extra, så som analyser som görs av olika inhemska politiska företrädare (Clarín, 2010-09-30a; Clarín, 2010-01-01g). En demonstration i Buenos Aires till stöd för Correa porträtteras. Av texten framgår att demonstranterna bland annat gick med plakat där det stod "USA ut ur Latinamerika" (Clarín, 2010-01-01h). Av en artikel framgår att Bolivia och Venezuela anklagar USA ligga bakom upproret mot Correa" (Clarín, 2010-01-01i).

7. Antaganden, tystnader och effekter

Medierna som arena för ideologisk kamp

Att medierna utgör en central arena för ideologisk kamp, synliggörs inte minst av de västerländska mediernas betoning av Hugo Chávez roll i rapporteringen – medan denna presidents roll i rapportering från Claríns inte alls är lika framträdande. Sättet som Hugo Chávez beskrivs på – i Dagens Nyheter framställs det till exempel som att det är hans agerande (och alltså inte kuppmakarnas i Honduras) som skapat spänningar i regionen – stärker tolkningar som hävdar att ett bärande element för journalistiken är att den är utformad på ett sätt så att det passar in i landets utrikespolitiska intressen. Tydligaste framgår detta i materialet i New York Times rapportering, till exempel betoningen på att Bolivia intagit en egen hållning i frågan om hur knarkkriget bör utkämpas.

Tidigare forskningsresultat, om att medierna tenderar att reproducera hegemoniska diskurser, förstärks även av en läsning av den argentinska tidningen: betoningen på de regionala ansträngningarna är i linje med den strävan som uttrycks från högt uppsatta politiker av att stärka de regionala banden på kontinenten. Den framträdande kritiken som lyfts på nyhetsplats så som bland de politiska kommentatorerna mot USA faller även väl in i den argentinska regeringens hållning gentemot USA, som med presidenten Cristina de Kirchner lett till flera diplomatiska schismer länderna emellan.

Även den svenska journalistiken kan på många sätt sägas spegla landets utrikespolitiska hållning. I relation till händelserna i Bolivia så är rapporteringen i flera centrala aspekter utformad på ett sätt som gör det omöjligt för en läsare utan förförståelse att ta ställning mellan konfliktens parter. På ena sida står socialisten Morales som beskrivs ”hota” med att sätta in militär och å andra sidan står rasistiska högergrupper. Denna journalistik, som kan beskrivs som ”neutral”, kan sägas vara ett uttryck för den existerande bilden av Sverige som ett alliansfritt land. Denna representation ska emellertid jämföras med den som uttrycks i Clarín där konflikten i Bolivia beskrivs i termer av ”fanatiska civila högergrupper” som hotar demokratin *versus* en regering som är tolerant och som sista utväg tvingas tillgripa militärt mot de protesterande. Ett ställningstagande för demokratin blir utifrån denna typ av representation av händelserna också ett ställningstagande för den folkvalda regeringen, vilket det nödvändigtvis inte behöver vara utifrån den representation som görs i Dagens Nyheter.

Ytterligare ett noterbart element i rapportering, som är viktig för en förståelse av dagstidningarnas representationer handlar om vad och vem som uppfattas vara ”radikal”. Hugo Chávez beskrivs till exempel i flera artiklar, som just detta. Motsatsen till denna position framgår av New York Times beskrivning av det egna landets utrikespolitiska hållning – fördömande av statskuppen i Honduras –

som ett "measured response". En "radikalitetsskala" finns alltså närvarande i samtliga dagstidningars representation av händelserna och denna parameter, som ibland är outtalad, utgör en fond gentemot vilket de olika aktörernas agerande ska läsas.

Det intressanta att notera är att tidningarna representerar aktörerna i de olika konflikterna på olika platser på denna radikalitetsskala. I Dagens Nyheters förståelse av händelserna i Bolivia framställs till exempel båda sidor som "extrema". Folket däremot, framställs det som, vill ha en "avvägd förhandlingslösning". I samma tidnings beskrivning av händelserna i Honduras är fokus på Hugo Chávez stort, en person som beskrivs hota med att "ingripa militärt mot Honduras". Ecuador å sin sida, beskrivs som ett land med en ganska "extrem tradition" av att största presidenter i förtid.

I New York Times beskrivningar av parterna som utgör en del av konflikten i Bolivia, kopplas Bolivias president Evo Morales samman med sin "topp ally" Hugo Chávez. Representationen av problemet möjliggör att diskutera oppositionens protestmetoder utan att fördöma dem, något som synliggörs i New York Times av att det går att oproblematiskt diskutera utifrån idén om att problemet med protesterna inte är att de hotar den demokratiska ordningen, utan att problemet är att protesterna varit felriktade och bara skapat brist på gas inom de egna regionerna, och alltså inte på landets högplatå.

Ytterligare ett exempel på konsekvenserna som denna representation av problemet får är att i New York Times rapportering från Honduras, framställs som ett hot som är sprunget ur statskuppen, är kreationen av politiska "monster", nämligen landets demokratiskt valda president Manuel Zelaya. Förutom att synliggöra utifrån vilka ideologiska parametrar som rapporteringen i tidningens görs, synliggörs kanske framförallt vilka konsekvenser idén om vad som är "radikalt" får. Konsekvenserna av representationen av händelserna är bland annat att ansträngningarna som genomförts för att återinföra ett demokratiskt styrelseskick i Honduras inte beskrivs som en "pro-demokrati-ansträngning", utan som en "pro-Zelaya effort". Representationen av problemet är alltså inte att demokratin är under hot, utan att vissa politikernas makt är utmanad, vilket förstärks genom individualiseringen av demokratin. Detta element är även närvarande i Dagens Nyheters rapportering som går under vinjetten "Bolivia under Evo Morales", något som inte för tankarna till att ett styrelseskick är under hot utan just en människas politiska position.

Konsekvenserna av rapporteringen i Dagens Nyheter är emellertid något annorlunda än den i New York Times. Den "neutrala" positionen utifrån vilken dagstidningen rapporterar, precis som för New York Times, innebär att försvaret för de demokratiska valda regeringarna inte blir totalt i ett läge där demokratin befinner sig under hot. Samtidigt är avståndstagandet gentemot de protesterande tydligt. Rapporteringen skiljer sig i detta avseende avsevärt från den i Clarín, där försvaret av respektive lands demokratiska institutioner också är förenat med ett stöd av respektive lands presidenter, något som bland annat innebär framställandet av dessa i positiva ordalag genom olika typer av referenser, till exempel att Ecuadors president manar till lugn.

Händelsernas centrum: att indikera avstånd

Utrikesjournalistiken som genrer naturaliserar avstånd mellan ”vi” och ”dom”. Beroende på var i världen en händelse inträffat ges den också olika stor vikt. Detta synliggörs av vikten som Clarín ger samtliga tre händelser, något som bland annat framgår av mängden artiklar som producerats i den argentinska tidningen. Effekten är förstärkandet av känslan av att vara grannländer. Men det handlar också om att i Claríns rapportering refereras till den egna presidentens ageranden i frågorna: händelserna är alltså av sådan dignitet att de skapar och kräver en reaktion – ett försvar för demokratin – från högsta politiska nivå, men också från andra inhemska politiker i landet. Det underliggande antagandet är alltså att avståndet mellan händelserna och ”vi” inte är speciellt stort. Denna känsla förstärks dessutom genom att i rapporteringen refereras till politiska händelser som utspelat sig på kontinenten, som hjälper till att förklara och contextualisera de politiska processerna som beskrivs. Ett sådant exempel är referensen i Clarín till ”Honduras syndromet”.

Avståndet mellan händelserna och ”vi” görs inte heller så stort i New York Times rapportering, vilket framgår av att händelserna, främst den i Bolivia och den i Honduras, skapar och kräver reaktioner från den inhemska regeringen. Detta ska jämföras med rapporteringen i Dagens Nyheter där den inhemska rösten i relation till händelserna i Bolivia är en intervju med personal på SIDA, Sverige biståndsmyndighet, och i relation till händelserna i Ecuador en svensk expert på landet samt en svensk affärsidkare bosatt i Quito som är rädd för sina ”blonda barn”. Konsekvensen för ”oss” av händelserna – om det inte är så att man är bosatt i Ecuador – är alltså försvinnande liten.

Effekten för ”oss”, efter en läsning av New York Times artiklar om Bolivia, är bland annat det upplevda hotet om en utveckling som för tankarna till en ”cold war-style contest”. Händelserna i Bolivia är dessutom intressanta för ”oss” eftersom landet utmanat USA i dess syn på hur anti-drog politiken bör utformats. Det handlar alltså om representerade hot mot USA:s intressen som ger händelserna dess relation till ”oss”.

Uteslutning och tystnader

En av de mest framträdande tystnaderna i den västerländska rapporteringen är osynliggörandet av den diplomatik som de ”Latin”amerikanska länderna gav sig i kast med att genomföra som följd av de politiska oroligheterna i Bolivia, Honduras och Ecuador. Medan Clarín gör en nyhetsvärdering där detta anses vara av största vikt, framgår ytterst lite av denna ansträngning i Dagens Nyheter rapportering så som i New York Times. Det är till exempel intressant att notera att Dagens Nyheter, i relation till händelserna i Ecuador återger Venezuelas, USA:s och Spaniens positioner. Valet av länder vars röster anses viktiga synliggör den politiska karta som Dagens Nyheter förhåller sig till, och i detta sammanhang fanns till exempel inte den regionala supermakten Brasilien med. Brasiliens röst finns förvisso representerad i relation till händelserna i Bolivia, men av de studerade fallen så är den absolut mest uppmärksammade ”Latin”amerikanska aktören Venezuelas president Hugo Chávez, som i Claríns rapportering framställs som en viktig aktör, men en aktör bland många andra.

Ytterligare en tystnad som är framträdande i den västerländska rapporteringen, och då främst i Dagens Nyheter, är beskrivningar av USA:s roll i ”Latin”amerika. Medan New York Times gör referenser till landets problematiska förflutna – ”the ghosts of past American foreign policy in Latin America” – så är detta inte en viktig fråga för den svenska journalistiken. I Dagens Nyheter osynliggörs till och med en viktig historiskt faktum, genom att man okritiskt återger den spanska presidentens påstående av att ”Latinamerika har två decennier utan några försök av detta slaget”, något som ger intrycket att händelserna i Venezuela 2002 aldrig ägt rum, eller för den delen dem i Honduras året dessförinnan. Detta ska jämföras med Claríns rapportering där frågan om hur de förändrade relationerna mellan de ”Latin”amerikanska länderna och USA är högst närvarande i samtliga tre studerade fall.

Tillskillnad från rapporteringen i New York Times så framställs dessutom inte konflikten i Clarín som mellan USA och de ”Latin”amerikanska länderna uteslutande i ideologiska termer – socialistiska länder *versus* en i många fall odefinierad ideologisk motpol – utan i Clarín påpekas att vitt skilda länder i ”Latin”amerika hamnat på koalitionskurs med USA, delvis eftersom länderna nu väljer sin egen väg och är suveräna stater. Detta är en central skillnad, eftersom representationen av konflikten i ideologiska termer, skapar tydliga definierade positioner som lägger grunden för en specifik typ av förståelse av konflikterna i regionen, som i sin tur skapar specifika konnotationer i förhållande till exempelvis påståendet att Venezuelas president tagit kontroll över de ”Latin”amerikanska ländernas försök att återinstallera den honduranska presidenten Manuel Zelaya. Om konflikterna istället framställdes i termer, så som sker i Clarín, av grupper som hotar demokratin och legitima regeringar som försvarar denna, så skapas andra effekter av representationen av konflikten.

Det är också intressant att notera att endast i Clarín varvas stundtals begreppet ”progressiv” istället för radikal – och kanske framförallt, att även om Chávez beskrivs som radikal i Clarín, så beskrivs i rapporteringen också hur denna president kan erkänna misstag och erkänna att han har fel, så som i samband med anklagelserna om att USA låg bakom statskuppen i Honduras. Resultatet av att synliggöra denna dimension i den venezolanska presidentens politiska repertoar blir att denna framställs som mer balanserad, och därmed det venezolanska folket som mindre förda bakom ljuset med tanke på att de återvalt presidenten i flertalet val sedan år 1999.

”Sådant där land” – kaos i tredje världen

Enligt van Dijk (1998) tenderar mediernas representationer av statskupper i länder i den så kallade tredje världen att vara problematiska, eftersom bilden som reproduceras framställer det hela som ytterligare en politisk orolighet i ett ”sådant där land”. Det finns exempel i det studerade materialet som bekräftar denna föreställning, så som representationen av att demokratier i tredje världen utgör så kallade ”failed states”. Kaos är till exempel en återkommande metafor i samtliga studerade tidningar. Denna inställning till länderna Bolivia, Honduras och Ecuador finns inte bara i de västerländska tidningarna utan även i Clarín: till exempel används liknelsen i förhållande till Bolivia, att när landet befinner sig vid ravinens kant, så brukar parterna sansa sig. Denna typ av representationer finns också i Dagens Nyheter där det påstås att ett Bolivia är ett ”land där

toleransen för politiskt motiverade mord är mycket låg, trots en lång tradition av våldsamma gatuprotester” samt i New York Times där det påstås att låglandet är ”ungovernable”. Hur missvisande dessa påståenden är, synliggörs av att Bolivia är ett land som styrts genom demokratiska val sedan mitten på 1980-talet.

Konsekvensen av att länder beskrivs som ett ”sådant där land”, framgår ytterst tydligt i Dagens Nyheters rapportering när det refereras till den anställda på Sveriges biståndsmyndighet SIDA som påstår att ”bolivianerna visat stor mognad under lång tid”. Idén om att problemet i fattiga länder är att människor inte är mogna, förstärker tankar om att ”vi” ska ta hand om ”dem” och att dem är underlägsna och inte lika utvecklade som ”oss”. Samtidigt, i samtliga tidningarnas rapportering, finns element som motsäger koloniala föreställningar om den så kallade tredje världen. Kuppen i Honduras, påstås det till exempel i Dagens Nyheter, är inte bara en i raden som drabbat kontinentens ”bananrepubliker”, utan i regionen har demokratin och dess institutioner konsoliderats de senaste tjugo åren. Mediebilderna på denna punkt är alltså komplex och det finns många exempel på hur rapporteringen försöker sätta fokus på det unika i vart och ett av fallen och alltså inte generalisera utifrån redan existerande förklaringsmodeller.

Förvränga genom förenkla

Det att gå att notera att samtliga dagstidningar ”förvrängt genom att förenkla”, men att de representerade förklaringarna ser annorlunda ut beroende på tidning som studerats. Medan tidningarna i Nord tenderar att framställa konflikten i ideologiska termer, genom att poängtera att de politiska protesterna varit riktade mot vänsterpresidenter, så tenderar Clarín till högre grad att definiera konflikterna i termer av försvarare av demokratin *versus* dess antagonister. Denna representation gäller främst för händelserna i Bolivia och Honduras.

I förhållande till det inträffade i Ecuador skiljer sig rapporteringen åt: de ideologiska, trots att även Correa är en vänsterpresident, har tonats ner. Här faller rapporteringen istället i många fall tillbaka på beskrivningar av landet som ett land med en ”extrem tradition” av att största presidenter i förtid, så som det till exempel uttrycks i Dagens Nyheter. Även i New York Times görs liknande beskrivningar. Och betoningen ligger snarast på det internationella konsensus som formats tvärs över de ideologiska barriärerna genom fördömandet av de protesterande polisernas agerande.

Frånvaron i de västerländska medierna av den ideologiska höger-vänsterparametern, innebär en avpolitisering av konflikten i Ecuador, något som synliggörs av att det påstås i Dagens Nyheter att det är tack vare Correas popularitet som han fram till och med oroligheterna hade lyckats undvika våldsamheter. Idén om att regeringar i den så kallade tredje världen nått makten genom populistisk politik, osynliggör det politiska som gör att vissa politiska företrädare blir populära. Men kanske framförallt: konsekvensen av att avpolitiserat händelserna i de västerländska mediernas rapporter leder till att händelserna representeras som en intern angelägenhet i de västerländska tidningarna och ges inte samma dignitet: konsekvensen är att intresset för ”oss” minskar, vilket främst syns i New York Times rapportering.

Den ideologiska höger-vänsterkomponenten är även i Claríns rapportering från Ecuador mindre framträdande än i tidningens rapportering från de övriga två fallen. Förutom att beskriva vad de protesterande poliserna vände sig emot, förklaras inte heller i den argentinska dagstidningen varför händelserna fick den dramatiska utveckling som de fick, men till skillnad från i rapporteringen från Nord så ramas händelserna in genom att framställa den sittande presidenten som en person som manar till lugn: Correa var demokratins försvarare. Detta skapar effekten av att landet, även om det befinner sig i ett läge av "kaos" inte alltid är kaos, och att det i landet finns stor respekt för demokratiska värderingar så som centrala institutionerna. Denna känsla förstärks av referensen av att det enbart rör sig om 800 av landets 41 000 poliser som gjort uppror. Effekten av denna representation av händelserna är bland annat att hela landet inte framställs som "ett sådant där" misslyckat land.

8. Slutsatser & avslutande reflektioner

Hur representerades händelserna i Bolivia, Ecuador och Honduras i Dagens Nyheter, New York Times och Clarín? Finns det några underliggande antaganden som grundar sig på koloniala representationer i rapporteringen och vad kännetecknar i så fall dessa? Dessa har varit frågeställningarna som väglett detta arbete, och denna uppsats har försökt ringa in och identifierar diskursiva tekniker som grundar sig på en kolonial förståelse av världen. Några sådana tekniker har kunnat blottläggas. Denna studie har till exempel synliggjort att medan de västerländska tidningarna representerat konflikterna i Bolivia och Honduras som en konflikt mellan ideologier, som en stridsfråga mellan antagonister, så framställdes dessa två konflikter i Clarín på ett mycket mer tydligt sätt som mellan förespråkare av demokrati *versus* grupper och människor som hotar denna ordning. Detta element synliggör enligt mig den dubbla standard som Abalo (2009, opublicerad) tidigare noterat medierna i Nord intar i förhållande till demokratier i den så kallade tredje världen. Konsekvensen av medierna från Nords representation är alvarlig: det totala försvaret för de demokratiska spelreglerna är förenat med ett krav på att människorna i dessa länder inte valt ”fel” ledare. Detta är i sin tur kopplat samman med idéer som Said (1989) beskrivit förstärker bilden av ”Europas underlägsna Andra”, eftersom politiska bedömare i väst tar sig rätten att på ett oproblematiserat sätt bestämma vad som är rätt, det som i denna studie framgått vara ej allt för radikal. Dessa tankar går i sin tur att länka samman med myten om moderniteten där länder i den så kallade tredje världen samt dess befolkning beskrivs som irrationella: varför skulle de annars välja ”en sådan” radikal ledare?

Att händelserna i Ecuador gavs en annorlunda inramning i tidningarna från Nord än vid rapporteringen från Bolivia och Honduras är intressant. Fokus i detta fall i Dagens Nyheter och i New York Times är på kaoset och på det unisona fördömandet av upprorsmakarna. Händelserna i den argentinska dagstidningen ramas emellertid in på ett liknande sätt som vid representationen av konflikten i Bolivia och Honduras: de ”Latin”amerikanska länderna behövde agera för att mota en utveckling som förde kontinenten till ”barbariets” tidsålder. Konsekvensen av de olikartade representationerna är flera. Bland annat leder de tidningarna från Nords representation till att Ecuador framställs som ett ”sådant där land”. Vad emellertid avsaknaden av den ideologiska komponenten gör för förståelsen i Nord av politiska konflikter i länder som befinner sig i periferin i den geo-politiska världsordningen, är ett ämne för vidare studier.

Det går alltså att notera tydliga skillnader mellan hur representationen av politiska oroligheter i ”Latin”amerika förstås beroende på i vilket geo-politiskt kunskapssammanhang som journalistiken produceras. Denna skillnad syns också i relation till tystnader: osynliggörande av de ”Latin”amerikanska integrationsprocesserna är kanske den mest framträdande, men inte den enda. Osynliggörande av USA:s roll i ”Latin”amerika försvårar för de västerländska

mediekonsumenterna att göra en analys över vilka aktörer som utgör ett hot mot den demokratiska ordningen i ”Latin”amerika.

Även om det finns tydliga skillnader mellan Claríns rapportering och tidningarna i Nords representationer, så är det svårt att utifrån denna studie generalisera om huruvida det finns en kolonial blick, utan att riskera att enbart förstärka denna studies teoretiska utgångspunkter. Det finns nämligen tydliga skillnader mellan tidningarna från Nords rapportering. En sådan central skillnad som blottlagts är var de olika aktörerna placerats på radikalitetsskalan: Dagens Nyheter intar en mycket mer kritisk hållning gentemot upprorsmakarna i respektive studerade land, än New York Times. Det är också intressant att notera att även i Claríns rapportering fanns element som befäste bilden av länderna som studerats som ett ”sådant där land”. Detta element i studien synliggör det problematiska som det innebär att generalisera om en kolonial blick utifrån två dagstidningars rapportering.

Valet av tidningar som varit i fokus i denna studie har inneburit ytterligare en begränsning för denna studie: nämligen att det inte varit möjligt att generalisera kring mediernas beskrivningar av tredje världens politik bortom höger-vänsterskalan. Att genomföra en liknande studie, men där även vänstermedier finns representerade, vore ett intressant framtida forskningsprojekt som skulle kunna blottlägga vad i representationen av problemet som beror på vad; alltså om representation främst bygger på ideologiska grundantaganden eller om dessa grundantaganden bygger på var i den geo-politiska världsordningen kunskapen produceras. En sådan studie skulle tillåta produktionen av kunskap som ringar in den koloniala förförståelsen på ett sätt som bidrog till förståelsen för hur Väst reproducerar ”de Andra” och hur Orientalismens flexibla positionella överlägsenhet formas till en styrka, till en diskursiv teknik som sätter gränser för kunskapens horisont.

Referenser

Böcker och tidskriftsartiklar

- Bacchi, Carol Lee (1999). *Women, policy and politics: the construction of policy problems*. Sage publications, London, England.
- Badersten, Björn (2006). *Normativ metod : Att studera det önskvärda*. Studentlitteratur. Lund, Sverige.
- Beckman, Ludvig (2007). *Grundbok i idéanalys : Det kritiska studiet av politiska texter och idéer*. Santérus förlag. Stockholm, Sverige.
- Berglez, Peter (2006). *The Materiality of Media Discourse : On Capitalism and Journalistic Modes of Writing*. Doctoral Dissertation. Örebro University. Universitetsbiblioteket. Västra Frölunda, Sverige.
- Bergström, Göran & Boréus, Kristina (2005). *Textens mening och makt : Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Studentlitteratur. Lund, Sverige.
- Brune, Ylva (1998). *Mörk magi i vita medier : svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*. Carlsson. Stockholm, Sverige.
- Chomsky, Noam (1973). *Scholarship and Ideology: American Historians as 'Experts in Legitimation'*. *Social Scientist*. Vol. 1, Nr. 7, s. 20-37.
- Dussel, Enrique (2005). *Europa, modernidad y eurocentrismo*. I: Lander, Edgardo (ed). *La Colonialidad del saber: eurocentrismo y ciencias sociales : Perspectivas latinomaercanas*. Clasco Libros. Buenos Aires, Argentina.
- Ernesto Abalo (2009, opublicerat). *'The Construction of a 'Democratic Transition: the Coup Against Chávez in Swedish Media'*. Artikeln presenterades på The 19th Nordic Conference for Media and Communication Studies, Karlstad, Sweden.
- Foucault, Michel (1993) *Övervakning och straff : Fängelsets födelse*. Arkiv förlag. Lund, Sverige.
- Fairclough, Norman (2003). *Analyzing discourse : textual analysis for social research*. Routledge, London, England.
- Herman, Edward S. & Chomsky, Noam (1994). *Manufacturing consent : the political economy of the mass media*. Vintage, London, England.
- Iverson, Douglas (2002). *"I saw everything, but could comprehend nothing" : Melville's Typpe, Travel Narrative and Colonial Discourse*. *The American Transcendental Quarterly*, Vol. 16, No 2, s. 114-130.
- Jaspal, Rusi & Cinnirella, Marco (2010). *Media representations of British Muslims and hybridised threats to identity*. *Contemporary Islam*, Volume 4, No 3, s. 289-310.
- Jaspal, Rusi & Cinnirella, Marco (2010). *Media representations of British Muslims and hybridised threats to identity*. *Contemporary Islam*, Volume 4, No 3, s. 289-310.
- Mahadeo, Michael & McKinney, Joe (2007). *Media representations of Africa : Still the Same old story?* *Policy and Practice. A development education review*, Vol 4, s. 14-20.

- Maneri, Marcello & ter Wal, Jessika (2005). *The Criminalisation of Ethnic Groups : An Issue for Media Analysis*. Forum: Qualitative social research. Vol 6, No. 3, Art. 9.
- Mignolo, Walter. D (2008). *The Idea of Latin America*. Blackwell Publishing. Oxford, England.
- Mignolo, Walter. D (2005). *La colonialidad a lo largo y a lo ancho*. I: Lander, Edgardo (ed). *La Colonialidad del saber: eurocentrismo y ciencias sociales : Perspectivas latinomaercanas*. Clasco Libros. Buenos Aires, Argentina.
- Roosvall, Anna (2005). *Utrikesjournalistikens antropologi : nationalitet, etnicitet och kön i svenska tidningar*. Doktorsavhandling vid Stockholms universitet vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMK), Stockholm, Sverige.
- Said, Edward W (1989). *Representing the Colonized : Anthropology's Interlocutors*. Critical Inquiry, Vol. 15, No. 2. Publicerad av: The University of Chicago Press.
- Said, Edward W (2000). *Orientalism*. Ordfront förlag. Stockholm, Sverige.
- Teorell, Jan & Svensson, Torsten (2007) *Att fråga och att svara : Samhällsvetenskaplig metod*. Liber, Malmö. Sverige.
- van Dijk, Teun A (1988). *News Analysis : Case Studies of International and National News in the Press*. Lawrence Erlbaum Associates. New Jersey, USA.
- Wallerstein, Imanuel (2006). *Europeisk universalism : Maktens retorik*. Tankekraftförlag. Stockholm, Sverige.
- Vanderbush, Walter & Klak, Thomas (1996). 'Covering' Latin America : the exclusive discourse of *The Summit of the Americas* (as viewed through the *New York Times*). Third World Quarterly, Vol 17, No 3, s. 537-556.

Fullständig förteckning över genomgångna dagstidningsartiklar

Dagens Nyheter : Bolivia

- Dagens Nyheter (2008-09-12a). *Åtta döda i oroligheter i Bolivia*. TT-Reuters. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/atta-doda-i-oroligheter-i-bolivia-1.603348> (hämtad: 2010-12-04).
- Dagens Nyheter (2008-09-12b). *Morales hotar sätta in militär mot högermilis. De la Regurera, Erik*. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/morales-hotar-satta-in-militar-mot-hogermilis-1.592191> (hämtad: 2010-12-04).
- Dagens Nyheter (2008-09-13a). *Morales öppnar för självstyre. De la Regurera, Erik*. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/morales-oppnar-for-sjalvstyre-1.687043> (hämtad: 2010-12-04).
- Dagens Nyheter (2008-09-13b). "Folk vill verkligen ha en lösning". Thorén, Caroline. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/folk-vill-verkligen-ha-en-losning-1.687042> (hämtad: 2010-12-04).
- Dagens Nyheter (2008-09-13c). *Undantagstillstånd i Bolivia*. Thorén, Caroline & TT. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/undantagstillstand-i-bolivia-1.535976> (hämtad: 2010-12-04).

Dagens Nyheter : Honduras

- Dagens Nyheter (2009-06-28). *Honduras president ersatt efter kupp*. Svahn, Clas. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/honduras-president-ersatt-efter-kupp>

- (hämtad: 2010-12-04).
- Dagens Nyheter (2009-06-29). *"Statskuppen i Honduras en tragedi"*. de la Reguera, Erik. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/statskuppen-i-honduras-en-tragedi> (hämtad: 2010-12-04).
- Dagens Nyheter (2009-06-30a). *Explosivt i Honduras efter militärens kupp*. de la Reguera, Erik. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/explosivt-i-honduras-efter-militarens-kupp> (hämtad: 2010-12-04).
- Dagens Nyheter (2009-06-30b). *Oroligheter i Honduras huvudstad*. TT-AFP. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/oroligheter-i-honduras-huvudstad> (hämtad: 2010-12-04).

Dagens Nyheter : Ecuador

- Dagens Nyheter (2010-09-30a). *Svensk i Quito: Det var kaos*. Svahn, Clas. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/svensk-i-quito-det-var-kaos-1.1180622> (hämtad: 2010-12-30).
- Dagens Nyheter (2010-09-30b). *Ecuadors president omringad på sjukhus*. Svahn, Clas. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/spant-lage-i-ecuador-1.1180604> (hämtad: 2010-12-30).
- Dagens Nyheter (2010-10-01a). *Många frågetecken efter kaos i Quito*. TT-Reuters. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/manga-fragetecken-efter-kaos-i-quito-1.1180750> (hämtad: 2010-12-30).
- Dagens Nyheter (2010-10-01b). *Polisens protester som en blix från klar himmel*. Carp, Ossi. <http://www.dn.se/nyheter/varlden/polisens-protester-som-en-blixt-fran-klar-himmel-1.1181036> (hämtad: 2010-12-30).

New York Times : Bolivia

- New York Times (2008-09-11). *Amid Growing Unrest, Bolivia Orders U.S. Ambassador to Leave*. Romero, Simon. <http://www.nytimes.com/2008/09/11/world/americas/11bolivia.html?scp=3&sq=Bolivia&st=nyt> (hämtad: 2010-12-30).
- New York Times (2008-09-12). *Alleging Coup Plot, Chávez Ousts U.S. Envoy*. Romero, Simon. <http://www.nytimes.com/2008/09/12/world/americas/12bolivia.html?scp=9&sq=Bolivia&st=nyt> (hämtad: 2010-12-30).
- New York Times (2008-09-13). *U.S. Says It Will Oust Venezuela Envoy, and Names 2 Officials as Rebel Backers*. Romero, Simon. <http://www.nytimes.com/2008/09/13/world/americas/13venez.html?scp=7&sq=Bolivia&st=nyt> (hämtad: 2010-12-30).

New York Times : Honduras

- New York Times (2009-06-28a). *Rare Hemisphere Unity in Assailing Honduran Coup*. Romero, Simon. <http://www.nytimes.com/2009/06/29/world/americas/29venez.html?scp=7&sq=Honduras&st=nyt> (hämtad: 2010-12-30).
- New York Times (2009-06-28b). *Honduran President Is Ousted in Coup*. Malkin, Elisabeth. <http://www.nytimes.com/2009/06/29/world/americas/29honduras.html?ref=americas> (hämtad: 2010-12-30).
- New York Times (2009-06-29). *In a Coup in Honduras, Ghosts of Past U.S. Policies*. Cooper, Helene & Lacey, Marc.

- http://www.nytimes.com/2009/06/30/world/americas/30honduras.html?_r=1&scp=2&sq=Honduras&st=nyt (hämtad: 2010-12-30).
- New York Times (2009-06-30a). *The Winner in Honduras: Chávez*. Vargas Llosa, Álvaro.
<http://www.nytimes.com/2009/06/30/opinion/30Vargasllosa.html?scp=3&sq=Honduras&st=nyt> (hämtad: 2010-12-30).
- New York Times (2009-06-30b). *LETTERS TO THE EDITOR; Peace Can Come Only Between Equals*.
<http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9403E6D7123DF933A05755C0A96F9C8B63&scp=13&sq=Honduras&st=nyt> (hämtad: 2010-12-30).

New York Times : Ecuador

- New York Times (2010-10-01). *Ecuador Police Chief Resigns After Uprising*. Romero, Simon.
<http://www.nytimes.com/2010/10/02/world/americas/02ecuador.html?scp=6&sq=Ecuador&st=nyt> (hämtad: 2010-12-30).
- New York Times (2010-09-30). *Standoff in Ecuador Ends With Leader's Rescue*. Romero, Simon.
<http://www.nytimes.com/2010/10/01/world/americas/01ecuador.html?scp=10&sq=Ecuador&st=nyt> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín : Bolivia

- Clarín (2008-09-11a). *Bolivia: se agrava la crisis y Evo echa al embajador de EE.UU. Acciones a favor y en contra del gobierno*. Stefanoni, Pablo.
<http://edant.clarin.com/diario/2008/09/11/elmundo/i-01757529.htm> (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2008-09-11b). *Explota un gasoducto y se reduce el envío de gas a Brasil. Por protestas opositoras también se corto parte del suministro a la Argentina*. Osignerad. <http://edant.clarin.com/diario/2008/09/11/elmundo/i-01757530.htm> (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2008-09-12a). *En solidaridad con Evo, Chávez echó al embajador de EE.UU. En Caracas. Además denunció un supuesto complot para derrocarlo y asesinarlo*. DPA, AFP & EFE.
<http://edant.clarin.com/diario/2008/09/12/elmundo/i-01758442.htm> (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2008-09-12b) *Un desafío regional. Tensión regional*. Stefanoni, Pablo.
<http://edant.clarin.com/diario/2008/09/12/elmundo/i-01758443.htm> (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2008-09-12c). *"El límite de tolerancia del gobierno se ha roto". Entrevista a Juan Ramon Quintana, ministro de la presidencia de Evo*. Stefanoni, Pablo. <http://edant.clarin.com/diario/2008/09/12/elmundo/i-01758444.htm> (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2008-09-12d). *Chocan oficialistas y opositores y ya hay 9 muertos en Bolivia. Crece la tensión*. Aliscioni, Claudio Mario.
<http://edant.clarin.com/diario/2008/09/12/elmundo/i-01758504.htm> (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2008-09-12e). *La Argentina apoya a Evo y critica la injerencia externa. Preocupación ante "los graves hechos de violencia"*. Osignerad.
<http://edant.clarin.com/diario/2008/09/12/elmundo/i-01758506.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2008-09-12f). *Dialogos regionales. Brasil tiene "las valijas listas" para ir a La Paz*. Osignerad. <http://edant.clarin.com/diario/2008/09/12/elmundo/i-01758507.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín : Honduras

Clarín (2009-06-28). *Honduras votará hoy si quiere nueva Constitución*. ANSA & AP. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/28/elmundo/i-01947826.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2009-06-29a). *Historia de un país pobre y signado por la dependencia. Luzzani, Telma*. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/29/elmundo/i-01948503.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2009-06-29b). *Zelaya, el presidente conservador que viró a la izquierda*. ANSA. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/29/elmundo/i-01948502.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2009-06-29c). *"Es un retorno a la barbarie", dijo la presidenta argentina*. Osignerad. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/29/elmundo/i-01948381.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2009-06-29d). *Un eco de la saga que sacudió a Venezuela*. Osignerad. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/29/elmundo/i-01948382.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2009-06-29e). *Golpe cívico militar en Honduras*. Osignerad. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/29/opinion/o-01948491.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2009-06-29f). *Un zarpazo político que sienta un mal precedente. Cardoso, Oscar Raúl*. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/29/elmundo/i-01948383.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2009-06-29g). *Chávez puso "en alerta" a sus tropas para defender a Zelaya*. AP & AFP. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/29/elmundo/i-01948380.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2009-06-29h). *Cavernas*. Cantelmi, Marcelo. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/29/elmundo/i-01948379.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2009-06-29i). *EE.UU. y la OEA condenaron enérgicamente a los golpistas*. Baron, Ana. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/29/elmundo/i-01948378.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2009-06-29j). *Golpe cívico militar en Honduras: El ejército derrocó al presidente Zelaya y lo expulsó del país*. AFP, EFE, AP & DPA. <http://edant.clarin.com/diario/2009/06/29/elmundo/i-01948376.htm> (hämtad: 2010-12-30).

Clarín : Ecuador

Clarín (2010-09-30a). *La Cancillería argentina expresó su "preocupación" por la situación en Ecuador*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/Cancilleria-argentina-preocupacion-situacion-Ecuador_0_344965714.html (hämtad: 2010-12-30).

Clarín (2010-09-30b). *Ecuador: Correa calificó la rebelión policial de "intento de golpe de Estado"*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/Ecuador-aeropuerto_de_Quito-Correa-militares-protesta_0_344965712.html (hämtad: 2010-12-30).

- Clarín (2010-09-30c). *Adelanto Clarín: Correa tiene el respaldo del Ejército y la situación está controlada*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/Adelanto-Clarín-Correa-Ejercito-controlada_0_344965727.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-09-30d). *Unánime respaldo a Correa tras la rebelión policial en Ecuador*. Osignerad. http://www.clarin.com/politica/Reunion-Unasur-Buenos-Aires-Ecuador_0_344965735.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-09-30e). *Un muerto y varios heridos por los choques en Ecuador*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/muerto-varios-heridos-choques-Ecuador_0_344965748.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-10-01a). *Reunión de urgencia de los presidentes de Unasur para respaldar a Correa*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/Reunion-presidentes-Unasur-respaldar-Correa_0_345565484.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-10-01b). *Militares rescataron a Correa en un feroz tiroteo con los sublevados*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/Correa-rodeado-policias-rebeldes-hospital_0_344965753.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01c). *La crisis en Ecuador puso a Cristina frente a Piñera*. Genua, Luciana. http://www.clarin.com/politica/crisis-Ecuador-Cristina-frente-Pinera_0_345565493.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01d). *Militares rescatan en un feroz tiroteo al presidente Correa. Ramos, Hernán*. http://www.clarin.com/mundo/america_latina/Militares-rescatan-tiroteo-presidente-Correa_0_345565534.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01e). *Con máscara antigás, en medio del fuego cruzado*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/america_latina/mascara-antigas-medio-fuego-cruzado_0_345565535.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01f). *Reunión urgente de presidentes de la Unasur en Buenos Aires*. Winazki, Nicolás. http://www.clarin.com/mundo/america_latina/Reunion-presidentes-Unasur-Buenos-Aires_0_345565537.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01g). *Dura condena Argentina a este "ataque a la democracia"*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/america_latina/Dura-condena-Argentina-ataque-democracia_0_345565536.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01h). *Marcha a la embajada ecuatoriana*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/america_latina/Marcha-embajada-ecuatoriana_0_345565540.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01i). *Fuerte respaldo de los EE.UU., la OEA y la ONU a Correa*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/america_latina/Fuerte-EEUU-OEA-ONU-Correa_0_345565541.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01j). *Aprender de la historia*. Biffi, Pablo. http://www.clarin.com/mundo/america_latina/Aprender-historia_0_345565542.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01k). *Apoyo a Ecuador frente a otra crisis*. Osignerad. http://www.clarin.com/opinion/Apoyo-Ecuador-frente-crisis_0_345565549.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01l). *Chávez y Evo acusan a EE.UU. de estar detrás de la crisis en Ecuador*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/Tension_en_Ecuador-Chavez-Evo_Morales-EE-UU_0_345565676.html (hämtad: 2010-12-30).

- Clarín (2010-01-01m). Confirman la muerte de dos policías durante el rescate de Correa. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/Correa-tension_en_Ecuador-policias_0_345565672.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01n). *Ecuador: son cinco los muertos tras la sublevación policial contra Correa*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/Tension_en_Ecuador-Rafael_Correa-sublevacion_policial-jefe_de_policia_0_345565680.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01o). *El auto de Correa recibió cuatro disparos de fusil*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/auto-Correa-recibio-disparos-fusil_0_345565684.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01p). *Los cancilleres de Unasur viajan a Quito para respaldar a Correa*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/Unasur-presidentes-cancilleres-tension_en_Ecuador_0_345565670.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01q). *Timerman: "Lo de Ecuador fue un intento de golpe de monopolies económicos y mediáticos"*. Osignerad. http://www.clarin.com/mundo/america_latina/Timerman-Ecuador-monopolios-economicos-mediaticos_0_345565694.html (hämtad: 2010-12-30).
- Clarín (2010-01-01r). *Crisis en Ecuador: para Cristina acá también hay "sutiles formas de desestabilización"*. Osignerad. http://www.clarin.com/politica/Cristina-Argentina-reconocera-gobierno-voluntad_0_345565703.html (hämtad: 2010-12-30).